

Družstva a neplatiči. Zaplatit musí sousedé

● Pokračování ze str. 1
Placení záloh za energie funguje u družstevních bytů jinak než u klasických domů. „SVJ nebo družstevní domy platí zálohy za celý dům, nikoliv za jednotlivé byty. To znamená, že celý dům musí zaplatit za teplo a teplou vodu, studenou vodu a ostatní výdaje,“ přibližuje Ryba. „Každý musí platit náklady spojené s užíváním bytu, ve kterých jsou obsaženy pevné položky, jako je například fond údržby, pojištění, správní poplatek nebo úklid domu. Pak také zálohové položky, což je teplo, teplá voda, studená voda a energie společných prostor,“ vysvětluje Ryba.

Není neplatit jako neplatič
Jestliže vlastník bytu pravidelně náklady neplatí, nastává problém. Zaplatit za teplo totiž bytový dům musí. „Pokud někdo přestane poplatky platit, peníze SVJ nebo bytovému družstvu chybějí a musí je dodat z něčeho jiného. Většinou se doplácí z fondu údržby, což platí všichni, kteří bydlí v daném domě. Jinými slovy, zálohy za toho, který neplatí, zaplatí ostatní uživatelé domu,“ uvádí Ryba.

Podle Martina Hanáka, ředitele metodického odboru ze Svazu českých a moravských bytových družstev, existují dva druhy neplatičů. „Než je házet všechny do jednoho pytle, každý z nás se může dostat do situace, kdy nemůžeme zaplatit, a to například v důsledku nemoci. Na druhou stranu jsou lidé, kteří dlužit chtějí, a je to jejich životní styl. Takoví lidé zneužívají systém a se znalostí toho, jak celý proces funguje, prostě neplatí,“ říká Hanák.

Podobně hovoří Ryba. „Samozřejmě jsou lidé, kteří mají sociální problémy a zaplatit nemohou, jelikož na to nemají. Bohužel jsem ale přešvědčen o tom, že většina lidí neplatí, jelikož platit nechce. Takoví lidé mají jiné životní priority, než je placení nájmu. Peníze utrácejí za kofoliny a pak jim na nájem nezbude,“ vysvětluje František Ryba.

Přinutit neplatiče splatit dluhy pro ně není jednoduché. Nejlepší je se domluvit. Pokud dlužník nefunguje, připadá v úvahu soudní cesta. To však může trvat delší dobu a úspěch přitom není jistý.



Foto: Shutterstock/Holub W. P. P.

„Souady se táhnou strašně dlouho. Po dvou nebo třech letech teprve soud dospěje k rozhodnutí, že daný člověk skutečně dluží. Na základě toho ho pak může správce objektu požádat, ať zaplatí,“ uvádí Hanák ze svazu družstev.

„Pokud nedojde k domluvě s dlužníkem a SVJ uplatní svůj nárok soudní cestou, je skutečně nutno počítat se soudním řízením v délce několika měsíců až let. Doba dvou až tří let přitom bohužel není výjimečná,“ potvrzuje advokát Ondřej Brostík.

„Pokud ano, může být již následný proces poměrně rychlý, například v rádu týdnů. V případě, kdy dlužník nemá dostatek prostředků na úhradu vymáhané pohledávky, se však exekuční řízení opět může táhnout i několik let, a to často bez výrazného úspěchu,“ doplňuje Brostík.

něni vymáhané povinnosti. Současné však již exekutor prostřednictvím exekučních příkazů zajistí majetek povinného. Tento proces v praxi standardně trvá přibližně měsíc,“ vysvětluje Brostík.

Peníze nemusejí dostat zpátky. Jak dodává, poté však záleží na konkrétních okolnostech případu. Zejména na tom, zda dlužník disponuje majetkem, ze kterého je možné vymáhanou pohledávku uspokojit.

„Pokud ano, může být již následný proces poměrně rychlý, například v rádu týdnů. V případě, kdy dlužník nemá dostatek prostředků na úhradu vymáhané pohledávky, se však exekuční řízení opět může táhnout i několik let, a to často bez výrazného úspěchu,“ doplňuje Brostík.

“ Lidé jdou do mdlob. Za zálohy na teplo budou platit až trojnásobek.”

Martin Hanák upozorňuje, že v mnoha případech po celou dobu soudního řízení vlastník bytu zálohy za energie a ostatní poplatky na dále neplatí. „Přivodně SVJ žalovalo člověka kvůli dluhu 30 tisíc korun. A z původní dlužné částky 30 tisíc korun se stane po dvou a

pu letech 250 tisíc,“ říká Hanák. Odpojit neplatiče od topení či vody navíc není možné. „Aby takového člověka bylo možné odpojit, je nutné vstoupit do jeho bytu. To však bez jeho svolení, případně bez svolení soudu nete,“ říká František Ryba.

SVJ či bytová družstva se musí kolikrát smířit s tím, že peníze již nikdy nedostanou zpátky.

„Neplatiči mají totiž často dluhů více, mohou dlužit například na hypotéce. A pak více, co se z nich podaří vymocit, mívá jiným věřitelům, než je SVJ či bytová družstva. SVJ má trochu výhodu před bytovými družstvy, jelikož deset procent z celku, který se podaří vymocit, se rezervuje ve prospěch společenství vlastníků. U bytových družstev to může být dokonce nula,“ uzavírá Hanák.

Svět šetří, Češi utrácení tisíce třeba za let balonem

PRAHA Češi se po ukončení protipandemických opatření podle prodejů vrátili k nákupům zážitků, utrácení za ně tisíce korun. Zájem mají o vyhlídkové lety balonem i letadlem, potápění, ale třeba také kurzy kovářství. Někteří obchodníci zaznamenali kritiku zvýšení cen, někde v poslední době sledují mírný pokles poptávky a příklon k levnějším zážitkům.

Portal Slevomat evidoval u zážitků silnou vlnu zájmu v květnu a červnu, kdy mezníci prodeje vzrostly o 60 procent. V červenci a srpnu jsou proti stejnému měsíci loňského roku vyšší o deset procent. „Chut bavit se potvrzují i další čísla. Průměrná útrata za zážitky vzrostla na 3 692 korun, v roce 2019 byla jen 2 334 korun,“ uvedl ředitel Slevomatu Ladislav Veselý. Velkou poptávku zadržuje těsňorami, které si Češi užívali v době protipandemických restrikcí, a snahou odřadovat se od špatných zpráv.

Vzhledem k dobrému počasí lidé podle Veselého nejvíce poptávají činnosti spojené s vodou, tedy plavby, flyboardy, paddleboardy, rafting či potápění. Následují další venkovní aktivity, hlavně sportovní-adrenalinové. Stabilitu zájem je podle něj od jara do podzimu o vyhlídkové lety nebo seskyky pádákem.

„Poměrně rychle jsme se po covidu vrátili na čísla z roku 2019 a nyní opět rosteme jako před covidem,“ řekl jednatel Zážitkové agentury Tomáš Marcin. Nečastejší lidé podle něj kupují pobytové zážitky, jako ubytování na vesnici. Právě, sportovní zážitky třeba tenisu a jízdy na skákacím či naučném zážitku, například kurzu kovářství. Marcin uvedl, že zákazníci volí nejvíce zážitky za 2 000 až 3 000 korun, což je střední cenová úroveň jako před pandemií.

To vše se děje v době, kdy ceny energií raketově vysvětlily vzáhdnu. Inflace přesahuje 17 procent a Česká národní banka na podzim očekává měrný růst cen kolem dvaceti procent.

Rychlé zdražování lidí na celém světě hledat inspiry. Recept na vylepšení rodinných rozpočtů je přitom většinou podobný. První pak za obět isporám zábava, luxus a také třeba restaurace. Rozhodnutí odejít si kvůli drahotě návštěvy restaurace, nákupu luxusních lahůdek nebo zábavu utrdit třeba přízkum americké platformy First Insight. (ČTK, red)

Pro zastavárny nastávají zlaté časy

Břívové hledají způsoby, jak si finančně vypomocet v nepříjemné době. Část z nich míří do zastaváren, kde přináší nejrizičnější věci. Zastavárny tak zaznamenaly postpandemický boom.

„Každý měsíc se nacházím v situaci, kdy nemám z čeho žít,“ říká jedna z žen, která přišla do zastavárny Pickwick v anglickém městě Ashford. S sebou donesla zlatý řetěz a zlatý přívěšek pro své matce, a to s cílem získat 400 liber (nečtyřicet tisíc korun). Hotovost potřebuje na splácení dluhů a finančování ostlav narozenin své dcery. „Doma jsem seděla a přemýšlela, které věci mohu prodat. Každý den, pět dní v týdně, trávím devět nebo deset hodin mimo domov. A pět dní poté, co dostanu výplatu, jsem opět švác,“ uvádí klientka, která si nepřála být jmenována.

Do zastavárny v Ashfordu zamířil i Gary Thompson, a to s masivním zlatým řetězem a několika prsteny. „Časy jsou těžké. Půjčuji si, abych žil,“ říká. Aktuálně navštěvuje zastavárnu zhruba dvakrát měsíčně, to je právě častěji než obvykle. Jak sám po-

pisuje, vzrostly mu účty za energie, náklady za domácnost i výdaje spojené s péčí o psa. „Kupuji jen určité druhy šperků,“ uvádí Thompson. „Nakupují velké věci, o kterých vím, že s nimi mohu přijít do zastavárny a říci si o velkou částku,“ dodává.

Británie na cestě k recesi
Součástí společnosti Pickwick Jewellers and Pawnbrokers je osm zastaváren. Podle výkonného ředitele Nathana Finche se lidé do zastaváren začínají po pandemii vracet zpátky a byznys jim roste, další růst ještě očekává.

Právě návštěvám zastaváren nahrává aktuální situace ve Spojeném království, kde spotřebitelské ceny v červnu mezníročně stouply o 9,4 procenta a očekává se, že vzhledem ke zdražování energií bude inflace zrychlovat. Účty za energie mohou dosáhnout až 3600 liber ročně. Nije to jen na cestě k dlouhé recesi.

Zastavárna umožňuje zákazníkům si vypůjčit poměrně vysoké částky bez doložení svých příjmů.



Na dluh Zastavárna umožňuje vypůjčit bez doložení příjmů.

Podle Finche je provoz takového podniku spíše o osobních vztazích. Zkušený zaměstnanec podle něj do každého odhalit, kdo se pokouší přijít s předmětem, který ukradl.

Šperky i zlaté zuby
Nejčastěji podle něj lidé dávají do zastavy šperky. Setkal se ale také s

tím, že lidé nabízelí vozidla i zlaté boty. Stále častěji lidé dávají do zastavy hodinky a dámské značkové tašky a boty. V 85 až 88 procentech případů podle něj zákazníci danou věc splatí. „Lidé kvůli takovým věcem trvají pracovali,“ uvádí Finch. Do zastavárny zavítal také Wayne Cheeseman s manžetkou. Jak pro list uvedl, v roce 2018 vyhrál milion liber (28,8 milionů korun) a následně si koupil dům a spoustu zlatých šperků. Právě se šperky jednou nebo dvakrát měsíčně zavítá do zastavárny, aby mohl zaplatit své výdaje.

„Pracuji spousta hodin, ale v době, kdy platím obecní daň, poplatky domů, plyn a elektřinu, z toho nic nevidím,“ dodává Cheeseman.

Momentálně prodává svůj dům a hledá levnější bydlení. Kromě toho se chystá splatit dluhy, včetně zhruba dvou tisíc liber za zlaté šperky v zastavárně. Fungování zastaváren se mu líbí, ví, co dluží a může to v rámci několika měsíců splatit, a to bez jakýchkoli sankcí. –Martina Riešlová

Mimořádné saké za mimořádnou cenu

TOKIO Za dechberoučích 300 000 jenů (56 000 korun) se prodává v Japonsku sada dvou 720mililitrových lahví saké vyrobeného e ekologicky pěstované rýže bez použití jakýchkoli chemikálií a hnojiv. Nápoj nové chuti vznikl díky spolupráci tří lidí, kteří se rozhodli vytvořit v době masové výroby něco mimořádného.

Jedním z nich je sedmdesátiletý Hideharu Tobe, který se po odchodu do důchodu začal věnovat pěstování rýže. Na pozemku 6 600 metrů čtverečních v horaté prefektuře Niigata založil terasový pole, na nich nevzdá žádné žádné plevele, i když se zde žádné herbicidy nepoužívají. Tobe po pravidelné odstraňuje vozikem na kolech.

Ve srovnání s tradičním poli se získá jenom 60 procent úrody. Tobe jako hnojivo používá rýži z minulého roku smíchanou s půdou. „Chci používat jediné přírodní věci,“ říká Tobe, který vodu ze svých polí neodčerpává, aby nezničil mikroorganismy. První rok byla úroda kvůli plísni ne-

valná. Tobe ale pokračoval a za pět let ho vyzval majitel jednoho obchodu s potravinami, aby mu poslal rýži do Tokia. K Tobeho úžasu se tam kilogram jeho rýže prodává za 3 000 jenů.

Další v řetězci „tvůrců“ je novinářka Akane Šibaová, která toužila podlet se na vytvoření „něčeho vysoce kvalitního a mimořádného, co se nedá najít nikde jinde“. Navrátila Tobe mu použít jeho rýži k výrobě saké. Jmenovně druh košiláři, který nepoužívá. Majitel palatry v Nagamu Jošimasa Ono byl proto na počátku k nápadu Šibaové skeptický.

Rozhodl se k výrobě saké za normální metody, metodou, jež není závislá na technologii, například klimatické. Výsledek se chutí líbí oběma. Během saké vyráběného z rýžových odrůd jinak používaných. Výrobci už začínají chodit poptávky a ciziny a spolu s Tobe a Šibaovou doufá, že budou moci svůj mimořádný výrobek nabídnout milovníkům saké i jinde na světě. (ČTK)